

УДК 615.1

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХОДІВ З ПРОТИДІЇ ПОШИРЕННЮ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ УКРАЇНИ

Єфремова В. В.¹, Панфілова Г. Л.²

¹ДЗ «Луганський державний медичний університет», Рубіжне, Україна

²Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Вступ. Сьогодні, коли практично будь-яку інформацію можна отримати у вільному доступі, людей, які б не знали нічого про ВІЛ і СНІД практично немає. Однак попри обізнаність та активне функціонування програм з протидії поширенню ВІЛ/СНІДу проблема зростання кількості осіб із таким діагнозом не втрачає своєї актуальності. У цьому аспекті особливої уваги вимагає питання ефективності превентивних заходів щодо збільшення ВІЛ-позитивних осіб саме серед молоді.

Мета дослідження. Метою дослідження стало визначення ступеню дієвості програм з протидії поширенню ВІЛ/СНІДу, що функціонують в Україні та відповідному встановленню можливих перешкод на шляху до їх реалізації.

Методи дослідження. Дане дослідження передбачало використання методу критичного аналізу довідкових і нормативно-правових джерел.

Основні результати. Одним із пріоритетів державної політики у сфері охорони здоров'я і соціального розвитку є протидія поширенню ВІЛ та СНІДу. Більше того, дане питання знаходиться у фокусі виконання міжнародних зобов'язань України згідно цілей розвитку, зазначених у Декларації тисячоліття Організації Об'єднаних Націй.

Сьогодні епідемічна ситуація носить нерівномірний хвилеподібний характер серед різних груп населення, однак відсутність негативної динаміки захворюваності серед молоді, яка є ключовим пластом працездатного населення не може не хвилювати. Саме тому принципово важливо максимально ефективно реалізовувати заходи щодо профілактики ВІЛ-інфікування та боротьби зі стигматизацією, у першу чергу серед підлітків.

Одним із ключових способів попередження та відстежування ВІЛ є проведення тестування. На законодавчому рівні це питання регулюється законом України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ». Варто зазначити, що по досягненню 14-річного віку тестування проводиться за добровільною згодою за умови попереднього консультування.

Іншим можливим моментом є організація та врегулювання взаємодії органів влади на державному рівні та представниками закладів освіти [2], науки та інших зацікавлених сторін щодо попередження ВІЛ/СНІДу серед підлітків.

У рамках шкільних програм питання протидії ВІЛ розглядається як елемент предмету «Основи здоров'я», проводяться тематичні виховні години та заходи, присвячені Всесвітньому дню боротьби зі СНІДом (1 грудня).

На даний момент актуальним є збереження та зміцнення партнерства з організаціями недержавного типу: громадські організації, благодійні фонди тощо. Саме завдяки активному співробітництву з організаціями-партнерами, у

тому числі й міжнародному, реалізується більшість превентивних заходів. Так, за підтримки ЮНІСЕФ та Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією було розширено масштаб програм щодо запобігання ВІЛ-інфікуванню [1].

Сьогодні відкритим залишається питання створення в Україні окремого представництва, що опікувалася б сферою здоров'я дітей і підлітків, у тому числі й профілактикою ВІЛ/СНІДу.

Однак, попри здавалося б високий рівень обізнаності саме підлітки залишаються однією з найуразливіших груп до ВІЛ/СНІДу, і, у першу чергу, через високу ймовірність ризикованої сексуальної поведінки. Звичайно, найбільший відсоток інфікованих зафіксовано серед підлітків групи ризику, у зв'язку з їх низькою соціальною адаптацією та чутливістю до зовнішніх подразників.

Іншим слабким місцем у політиці протидії ВІЛ/СНІДу серед підлітків є низький рівень залучення власне зацікавленої сторони до обговорення питань під час впровадження профілактичних заходів. Таким чином, виходить, що думка підлітків як на регіональному, так і державному рівні практично не враховується при формуванні програм. Особливо така ситуація є критичною для підлітків групи ризику, адже ігнорування їх позиції часто призводить до зниження відповідальності влади у питаннях задоволення прав і потреб такої категорії молоді.

Висновки. Попередження поширення ВІЛ/СНІДу саме серед підлітків має залишатися у фокусі уваги держави, адже саме ця категорія населення є надзвичайно чутливою до впливу зовнішнього середовища. Важливо продовжувати та активізувати превентивну діяльність серед підлітків, урахувавши їх потреби, вікові та особистісні особливості поведінки, а також особливості їх правового та соціального захисту.

Список літератури

1. Посилення компонента по роботі з підлітками в рамках національної програми ВІЛ/СНІД : адвокаційний звіт / за ред. О.М. Балакіревої ; ЮНІСЕФ, Укр. ін-т соц. дослідж. ім. О. Яременка. – Київ, 2017. – 88 с.

2. Проект «Посилення спроможності педагогів у забезпеченні дієвої профілактики ВІЛ/СНІДу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://network.org.ua/projects/current_projects/proekt-posylennya-spromozhnosti-pedagogiv-u-zabezpechennidievoyi-profilaktyky-vil-snidu-protydiy-s/